

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»

27-28 КВІТНЯ 2023 РОКУ
РІВНЕ

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.)

Рецензенти:

Безкорвайна О.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Садова І.І., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 27-28 квітня 2023 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2023. 208 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівської та студентської молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2023.

Укладання.

© Автори статей, 2023

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Яковишина Тетяна В'ячеславівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

У сучасному світі педагогічна освіта та формування професійних якостей майбутніх педагогів є надзвичайно важливою проблемою. У зв'язку зі зміною підходів до навчання та виховання здобувачів, заклади вищої освіти повинні застосовувати в процесі підготовки майбутніх педагогів інноваційні технології та сучасні педагогічні методики.

Професіоналізм педагога є інтегративним соціокультурним і психолого-педагогічним утворенням, що зароджується на рівні внутрішніх умов (особистісного потенціалу людини) і набуває ознак професіоналізму в процесі спеціального зовнішнього впливу (педагогічної діяльності). Професіоналізм діяльності – висока професійна кваліфікація і компетентність, володіння ефективними професійними вміннями і навичками, алгоритмами й способами успішного розв'язання професійних завдань, поміж ними й творчих. Професіоналізм діяльності забезпечує бездоганне виконання відповідних функцій науково-педагогічної діяльності, досконале володіння сучасними дидактичними технологіями. Формування професіоналізму дасть змогу майбутньому фахівцю успішно виконувати різноманітні види професійної діяльності.

Першим етапом формування професіоналізму майбутнього педагога є теоретична підготовка, що ґрунтується на вивченні педагогічних наук, психології, соціології та інших наукових дисциплін, які пов'язані з освітою. На цьому етапі здобувачі засвоюють теоретичні знання та розуміють сутність основних понять, що пов'язані з педагогічною діяльністю.

Другим етапом є практична підготовка. На цьому етапі студенти мають можливість застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, що відбувається в закладах початкової освіти. Під час практики здобувачі знайомляться з методиками та технологіями викладання, здійснюють взаємодію з учнями, аналізують та вирішують педагогічні ситуації, спостерігають за роботою асистента вчителя та команди психолого-педагогічного супроводу.

Третій етап передбачає самостійну роботу здобувача, під час якої він має здійснювати науково-дослідницьку діяльність. Самостійна робота полягає в підготовці науково-методичних матеріалів, розробці та використанні інноваційних методик викладання, участь у наукових конференціях та публікаціях наукових статей.

Четвертий етап – це неперервне професійне самовдосконалення майбутнього педагога. Він повинен володіти інформаційною грамотністю, вміти працювати з сучасними технологіями, відстежувати та аналізувати новітні тенденції у сфері освіти та педагогіки.

Для успішного формування професіоналізму майбутнього педагога, необхідно також враховувати особистісні якості здобувачів. Важливим елементом є розвиток комунікативних навичок, педагогічної етики та моралі, розуміння соціокультурного контексту взаємодії з учнями та колегами.

Чималу роль у формуванні професіоналізму майбутнього педагога відіграє освітнє середовище, яке відрізняється від того, що було раніше. Сьогодні ми маємо доступ до неймовірної кількості інформації та можемо швидко знайти відповіді на будь-які питання за допомогою Інтернету. Технології стали невід’ємною частиною нашого життя і також зайняли важливе місце в освіті.

Однак, сучасне освітнє середовище має свої виклики та проблеми. Наприклад, забезпечення рівного доступу до освіти для всіх здобувачів, незалежно від їхнього матеріального стану чи місця проживання, є однією з найбільших проблем. Крім того, велика кількість інформації, що доступна на

Інтернеті, може стати джерелом плагіату та недостатньо розвинутого критичного мислення.

Щоб забезпечити якісну освіту в сучасному світі, необхідно враховувати всі ці виклики та проблеми. Заклади вищої освіти мають розробляти та впроваджувати сучасні технології та методики викладання, такі як онлайн-курси, дистанційна форма навчання, ігрові технології, віртуальні тури та багато іншого. Крім того, потрібно забезпечувати здобувачів різноманітними можливостями для розвитку, такими як волонтерська робота, стажування та участь у міжнародних та всеукраїнських проєктах тощо.

Також важливо виховувати у студентів критичне мислення та навички роботи з інформацією. Це можна зробити через використання проєктних методів, дослідницької роботи, аналізу та порівняння різних джерел інформації, а також через навчання здобувачів правилам етики та академічної доброчесності.

Загалом, сучасне освітнє середовище має багато проблем та ситуацій, що потребують негайного розв'язання. Важливо знайти баланс між використанням технологій та збереженням гуманістичного підходу до навчання, забезпечити рівний доступ до освіти та розвивати у студентів навички, необхідні для успішного життя в сучасному світі. Тільки так ми зможемо створити ефективне та комфортне середовище для навчання та розвитку.

Так, віртуальне освітнє середовище (ВОС) є однією з головних інновацій у сучасній освіті, особливо вищій. ВОС є інтерактивним середовищем, що дозволяє здобувачам та викладачам спілкуватися, обмінюватися інформацією, виконувати завдання та отримувати оцінки, використовуючи комп'ютерні технології та Інтернет.

Однією з переваг ВОС є те, що воно дозволяє студентам навчатися в будь-який зручний для них час. Вони можуть виконувати завдання та отримувати фідбек від викладачів, не покидаючи дому або робочого місця.

Друга перевага ВОС полягає в тому, що вона дозволяє студентам отримувати індивідуальний підхід до навчання. Кожен студент має свої власні

потреби та стиль навчання, і ВОС дозволяє викладачам розробляти індивідуальні підходи до навчання для кожного здобувача. Це може покращити якість навчання та сприяти досягненню кращих результатів.

Третя перевага ВОС полягає в тому, що вона сприяє розвитку глобального співтовариства. Завдяки ВОС, студенти можуть навчатися з людьми з усього світу, що дає можливість побачити світ з різних культурних та національних перспектив. Це може допомогти студентам розвивати міжкультурні навички та сприяти створенню глобальної мережі співпраці. Отож, ВОС дозволяє здобувачам з різних міст та країн спілкуватися та обмінюватися думками, що допомагає створювати глобальне співтовариство.

Четверта перевага ВОС полягає в тому, що вона дає можливість використовувати різноманітні інтерактивні технології для покращення навчання. ВОС дозволяє використовувати відео, аудіо, графічні та інші ресурси, що допомагає зробити навчальний процес більш зрозумілим та цікавим. Крім того, це дає можливість використовувати різноманітні методи навчання, такі як групова робота, віртуальні дискусії та інші, що забезпечує більш ефективне засвоєння матеріалу.

Ще однією, але не менш важливою перевагою ВОС є та, що вона дає можливість викладачам та здобувачам зберігати та обробляти велику кількість інформації. Завдяки цьому можна забезпечити більш ефективне засвоєння матеріалу та зберігання інформації для майбутнього використання.

Однак, ВОС також має свої виклики та проблеми. Наприклад, не всі студенти можуть мати доступ до необхідного обладнання та Інтернету для використання ВОС. В умовах війни не завжди є електрика. Крім того, залежно від типу курсу та викладача, можуть виникати проблеми з мотивацією та дисципліною здобувачів.

Для того, щоб використання ВОС було успішним, необхідно враховувати всі ці виклики та проблеми. Викладачі мають розробляти та використовувати ефективні методики та підходи до навчання в ВОС, які будуть сприяти мотивації студентів та збереженню дисципліни. Також потрібно забезпечувати

студентів необхідним обладнанням та інтернет-з'єднанням, а також проводити регулярні оцінювання знань та вмінь, отриманих за допомогою ВОС.

Одним із можливих варіантів для вирішення цих проблем може бути створення комплексної стратегії використання ВОС, яка включатиме в себе як технологічні, так і педагогічні аспекти. Наприклад, можна проводити вебінари та онлайн-зустрічі, щоб забезпечити інтерактивний контакт між студентами та викладачами. Також варто розробляти онлайн-курси та модулі, які будуть відповідати основним потребам студентів та викладачів, і забезпечувати доступ до них на різних етапах навчання.

Таким чином, можна стверджувати, що ВОС є необхідною та корисною інновацією в сучасній освіті, особливо вищій. Віртуальне освітнє середовище має свою цінність, оскільки є творчим середовищем саморозвитку вільної та активної особистості, якій притаманна активність, організованість, відкритість, висока самооцінка, свобода вияву та міркувань. Провідним у віртуальному освітньому середовищі виступає метод інтерактивного самонавчання із взаємодією (співпрацею) учасників викладання за умови налагодження безперервних зворотних зв'язків між ними.

Отже, система формування професіоналізму майбутнього педагога передбачає комплексну підготовку здобувачів на кожному етапі навчання та самовдосконалення після закінчення закладу вищої освіти. Тільки так можна забезпечити якісну підготовку майбутніх педагогів, які зможуть ефективно впроваджувати сучасні педагогічні технології та методики в роботі з учнями та розвивати суспільство.

Список використаних джерел:

1. Безпечне освітнє середовище закладу освіти.

URL:<https://rozvytokosvity.te.ua/bezpechne-osvitnye-seredovyshche-zakladu-osvity/>

2. Деміракі Т. Моделювання освітнього простору в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», методичні рекомендації. URL: <http://surl.li/begwp>

3. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі. URL: <https://nus.org.ua/news/dyvitsya-natsionalnu-strategiyu-rozbudovybezpechnogo-i-zdorovogo-osvitnogo-seredovyshha-u-nush/>

4. Новий освітній простір. Мотивуючий простір. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiiprostir.pdf

ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ, ЇЇ РОЛЬ ТА ВАЖЛИВІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Яремович Марія Андріївна,

здобувач ступеня доктора філософії PhD

Рівненського державного гуманітарного університету,

викладач, методист КЗ ЛОР

«Бродівський фаховий педагогічний коледж

імені Маркіяна Шашкевича» м. Броди,

науковий керівник: д. пед.н., проф.Сойчук Р.Л.,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Суспільний поступ, який стрімко вривається в усі сфери людського життя вносить у нього безповоротні зміни. Освітнє середовище також не є винятком у цьому процесі. Теоретичне розмивання граней взаємодії між різними галузями освітнього простору часто вимагає чіткої структуризації того чи іншого елемента, з метою збереження його сутності та важливості. Громадянськість як основоположна категорія формування громадянського суспільства, стає невід'ємною рисою, яку необхідно виховувати у сучасних громадян України, задля усвідомлення важливості громадянських прав та свобод та громадянської солідарності.

З М І С Т

<i>Акімов Вадим Юрійович</i>	
ФОРМИ ВИЯВУ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЛЛЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	3
<i>Ameridze Olha Serhiivna</i>	
MULTICULTURAL PERSONALITY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF HIGHER EDUCATION PROCESS _____	6
<i>Бабак Оксана Петрівна</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНИНА-ПАТРІОТА _____	8
<i>Бабенко Ірина Вікторівна</i>	
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ _____	12
<i>Богдан Лілія Сергіївна</i>	
МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	15
<i>Бойко Ольга Павлівна</i>	
ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПОНЯТТЯ ПРО КОМУНІКАТИВНУ РОЛЬ ПРИЙМЕННИКІВ У МОВЛЕННІ _____	18
<i>Бондарець Марія Анатоліївна</i>	
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ _____	21
<i>Боровець Олена Віталіївна</i>	
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ _____	24
<i>Вересюк Надія Миколаївна</i>	
УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ЯК ОСНОВА В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ _____	27
<i>Воробей Віта Вікторівна</i>	
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	30
<i>Гомоль Тетяна Павлівна</i>	
РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТЕКСТОВИХ ЗАДАЧ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	33

<i>Shkabarina Marharyta Andriivna, Marchuk Oksana Oleksandrivna, Melnychuk Liliia Borysivna</i>	THE IMPLEMENTATION OF THE PARTNERSHIP PEDAGOGY AS A WAY TO THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS	184
<i>Яковець Алла Василівна</i>	STEM-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	186
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна</i>	УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	189
<i>Яремівч Марія Андріївна</i>	ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ, ЇЇ РОЛЬ ТА ВАЖЛИВІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	194
<i>Яремчук Наталія Ярославівна</i>	ПРОФЕСІЙНА ДИСТАНЦІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ	197

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

27-28 КВІТНЯ 2023 РОКУ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК: ПРОФ. Р.Л.СОЙЧУК

КОМП'ЮТЕРНА ВЕРСТКА ТА ДИЗАЙН: Л.М.СОЛОВЕЙ

ВИДРУКОВАНО:

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

РДГУ

ВУЛ. ПЛАСТОВА, 31, КАБ. 02, М. РІВНЕ, 33000

НАКЛАД: 100 ПРИМІРНИКІВ.

ПІДПИСАНО ДО ДРУКУ 27.04.2023 Р.

ДРУК ОФСЕТНИЙ.

УСІ МАТЕРІАЛИ І ДОПОВІДІ КОНФЕРЕНЦІЇ ДРУКУЮТЬСЯ В АВТОРСЬКІЙ РЕДАКЦІЇ.